

Naalackersuisut siulittaasuata ammaanermi oqalugiaataa tunngavigalugu oqallinneq.

(Naalackersuisut siulittaasuat)

Pissaaneq, pissaaneqarniunneq? Kikkut pissaaneqarnerat? Inuit pissaaneq tigummivaat?
Pissutsit, imaluunniit pissutsit piviusut? Allamiut atugaat imaluunniit nunaqavissut atugaat?
Pitsaasuminngooq ingerlapput. Kikkut pitsaasumik ingerlappat? Naalackersuisut imaluunniit
innuttaasutut? Kikkunnut Pitsaassuseq atuuppa? Nunap inuinit Kalaallinut atuuppa?

KALAALEQ kinaassuseqarluni illersugaava? Inuiaat KALAALLIT illersugaappat?
KALAALLIT Nunaanni inoqarfiit nunap inui aallaaviuppat? Ineriartortinneqaratillu ineriartortinnerat
sooruna Naalackersuisut siulittaasuata unikaallannissaat taakkartorai? Susoqartoruna
susoqarnialersoruna? Kikkut kiffartuunneqarlutillu sullinneqarniartunukua?

KALAALEQ, Inuiaat KALAALLIT. KALAALLIT Nunaanni.

Ila oqaatsit taakku piviusuutillugit pimoorullugit atuutsinneqaralarput. Imaluunniit pitsaaneruvoq
oqassaguma oqaatsit taakku piviusut aallaavigalugit nunami maani atuutsinneqartussaagalarput,
uterpara: Atuutsinneqartussaagalarput.

Taaguutit, taakkua: Kalaaleq, Kalaallit, kalaaliussuseq.

Inuiaat sukataarlutik, inuiattut akisungaatsiartumik, kinaassusertik pillugu qamuuna
aqqunartiterneqaralarlutik, misileraaffigineqaralarlutik, inatsisitigut
angajoqqaaverutsinneqartaralarlutik, appasinnerusutut isigineqarlutik
appasinnerutinneqartaralarlutik unissanatik ingerlajuarput, naak ilaatigut assigiinngitsutigut
akisunaartaralaripput pilliuteqartaralarlutugut ilami inatsisitigut inuiattut ajugaanikuupput
taamatullu kinaassuseqarluta nunarsuarmioqataalluta inissimalernissarput
ajugaassutigillarumaarparput uagut Naleqqamiit tamatuma anginiarnera pimoorutivillugu
anguniarnera sukataarutigiuassavarput nunap inui taakkulu illersugaanerulernissaat pillugu
suliniartaraluta ata, imaanngitsoq immikkoortitsiniaratta naamik Nunarsuarmioqataarusukkatta
KINAASSUSEQARLUTA aammalu maani inuiaat Nunaminni Inuiaassusertik attackusullugu, uagut
Nunatsinni illersugaanissarput, nunat tamalaat akornanni illersorneqarterluta angunikuusaq pillugu
alloriaqqittariaqaratta.

Kalaaliussusittami illersorneqarnissaa angunikuugalarparput.

Naleraq

Inuiaat Kalaallit Nunaanni, kalaallisut oqaatsivut pisortatigoortumik oqaasituaagaluartuni, qanoq ullutsinni piviusumik atuutsinneqarpat? Qitiutinneqarpat? Illumut salliutinneqartarpat oqaloqatigiinnermi atugassiaannaassappat?

Inuiaat, aperilassi. Illit Inuk, illit nunanni, maani Kalaallit Nunaanniillutit, qanga kingullermi salliunneqartutut misigivit? Kinaassuseqarnerit aallaavigalugu qanga illersorneqarlutit misigivit? Illit kalaaliusutut qanga misigivissorpiuk pingartinneqarlutit salliullutit aallaavigineqavissorlutit?

Inatsisitigummi, atorfeqarnikkut, sutigummi tamatigut illit maani nunanni aallaavigineqarlutit PAPPALATIGUT illersugaavutit. Illersugaasussaagaluarpuit uterpara pisinnaatitaaffigalugu illersugaasussaagluarpuit salliutinneqartussaagaluarlutillu oqaatsigut atorlugit. Piviusorli taamaappa? Maani issiaviit kissalaartut qimallugit ila piviusoq qivialaartigu.

Maani qullersaqarfimmi natit marmorersuit qillalaartut qillariinnaviit qimalaarlugit silamut anilluta piviusoq qivialaartigu illoqarfissuarmi atukkat qivialaarutsigit, tassanilu takulissavarput, pisortatigoortumik oqaasituagut, kalaallisut oqaatsivut, pisiniarfinni, soorlulusooq ikinnerussuteqartut oqaasii. Soorlulusooq allat oqaatsit salliutinniarsaralugit oqaatsigut atorneqarnaveersarneqaleraluttuinnartut taamaattussaannartut isigineqalersimasut, illoqarfissuit avataaniit tamanna tikillugu malunnaqaaq isit avataaniit atorlugit takullugit iserfigalugit - eqqarsariarnartaqaaq aali nunatsinniilluta. Kalaaleq tassani aallaavigineqarpa? Naamik

Pisiniarfinni pisiniarutta takusinnaavarput nuna aalajangersimaqqissaartumiit Danmarkimiit pisiassat akisoqisut tuniniarneqartut, soorlulusooq nunanik niuerfigisinnaasanik qaninnerusoqanngitsoq. Pisortatigoortumik oqaasituagut atunnguarnagit ataqqineqannguaratik aningaasanik atutitsisut kikkut aningaasarsiuatigaatigut? Aningaasallu qallunaat aningaasaat - danske kroner - atoqqusaat annertusiartuinnaavillutik, suna tamaat akitsoriartuinnavittoq, akissarsiallu malinnaagatik nunap inui ilungersortitaasut akisunaakkanik pisiassaqtartaasut isiginnaarpagut taamaattussaannartut isigilersimallugit. Illoqarfissuit qimakkaanni sineriammi akit sulii qaffasinneroqaat, inuit periarfissalunneroqaat, nioqqutissallu amiilaarnaannartumik akeqartillugit inuiaat iluanaarniarfigineqalersimapput, KNI ataatsimeersuarami sinneqartoorujussuarluni oqariartuutigaat, Naalakkersuisut akuersisoralugit, suligooq iluanaarutit millionerpassuit amigarpunngooq, minnerpaaminngooq sulii millionerparujussuarnik qaffaqqittariaqarpunngooq – kikkut akiligassaanik qaffaaqqinnialeqisukua? Nioqqutissat akisoqisut pisiareqquneqarput piniagassatta avatangiiserisaminniittut ukiorpassuarni inuuniutigisimasatik piniagassaanagit inissisimalersimapput kalaallit allaat oqartariaqarpoq uumasut illersugaanerit inunniit sakkortunerulersimavoq.

Kalaaleq tassani aallaavigineqarpa? Naagga, naamerluinnaq.

Piniagassat aallaaviginiaraluarlugit maani Nunatsinni takornartat, inuiaat kalaallit ukiut untritilikkaat kinguaariit piniarfiannut tikinnikuunngisaannartuusut piniaqqusaajunnaartitsisartut aallaavigalugit aqunneqarlutillu pinngortitap tunniussinnaasai atornaveersaartinneqarput. Tassa oqaaseq taamaattoq annikkakku annernarineqarsinnaassagalarpoq ilami kisianni pissutsit piviusut tassa taamaapput. Taamaalersimapput.

Allaffissuarniit peqquneqartut avataaneersunik nerisassanik, akisuunik, akisungaatsiartunik, soorlulusooq taamaallaat nerisaqaleqqusitsisut, kiisa inuusuttortatta maannakkullu inersimasunngorsimalersut kalaaliminerit peqqinnaqisut nakeriunnaarlugit inissittaalerput. Kalaaliminerit peqqinnaqisut ilaasa kiisa nalulërpaat – killilersuineq annertungaarmat aningaasartuutit pisiarinissaanut qaffasingaarmata annertungaarmata.

Arferit amerlavallaalersimasut nunatsinni immami angallannikkut uloriarnartorsiortitsisalerput nunap inuinit. Arferit amerlavallaalersut uumasut nerisaqatigiinneranut innarliilertussatut aarlerinarsilerput arferit amerlavallaalersut bundgarn-inut aserortersarnerat aningaasarsiorniarnermut innarliisaarlutik aalisartunut akornutaalluinnaalersimasut naleqqunnerusumik naleqqussaaffigisariaqarlunnalerput.

Arferit nunap inuinit taamatullu qimmeqarfinnut iluaqutaasussamik qimminik nerukkaatissatut ila iluaqutigineqarnissaat isiginiarneqartariaqarlunnarpoq.

Aalisakkerivinni aningaasarsiorfioqisuni qimminut perlukunik nerukkaatissanik periarfissiisarsimanagerit uggornaraluartumik qimanneqarsimasut ila periarfissaanerat aqqutissiorneqarniarli nunap inuinit qimmeqarfinnullu iluaqutaasumik tamakku ilanngullugit aaqqinneqarniarlik, nunatsinni qimmit illersugaanerat annikillisinnagu nukittorsartuarneqarniarli periarfissat pitsaasuutinneratigut.

Kalaaleq tassani aallaavigineqarpa? Ajoraluartumik Naamerluinnaq. Taamaattoqarnerani inuiaat kalaallit nammineq pisuuvugut? KALAALLIT NAMMINNEQ PISUUPPAT? Nammineq pisuuvugut? Oqartariaqarpoq naagga.

Takusarpakkami inuiaat kalaaleqatigut sapinngitsorsuusut. Qulanngitsut. Nunartik pillugu namminerlu pilersorniartutik ulapputtut, oqallittut, allannguerusuttut. Iliuseqartut. Imminnut aallaavigerusukkaluartut. Anersaaq piumassuseq pigigalarparput alloriartoqarnissaalu pisariaqarpoq.

Takusinnaavagummi utoqqartagut, inuunertik tamaat sulisimallutik, maanna akissarsiatigut, najukkat tungaatigut imaannangitsumik atugaqartinneqaraluarlutik ernuttaminnut tunniusimallutik piffissaqarfigiinnarnagit massa pilersueqataasut. Nersunaqaat, ajunnginnerusumik atugaqartittariaqarpagut.

Taakku utoqqaat kinguaavi maanna inersimasunngorlutik kaasimaaginnaratik sulisut isigaagut, takusinnaavagut naak angajoqqaavi ilinniagaqarnikuunngikkaluartut kinguaavi qaffasissumik ilinniarsimallutik inissisimalersimasut, tamannalu aallaavigalugu ila ikioqatigiilluta takussaanerulertariaqarluinnarpoq nunap inui maani kalaaleqatitik kivillugit qaffasissumik ilinniartittaaraat kalaaleqatitik alloriartillugit qaffassaraat.

Takornartaajunnaarlutik Ila pissutsit nalinginnaalertiartuinnartut nunami maani nunap inuinit nunarsuarmioqataasunut pilersikkumaarlugit tamaviaaruteqarnerput ilungersuutiginerutigu ata imaangilaq allamiularatta, naamik nunap inui periarfissikkusukkatsigit.

Utoqqartatta kinguaavisa meerartaat, uagut meerartagut, takulissavagut aakua nunasiaataanerup kingunerisaanik peqqussutitoqqat siunertaarunnikut qaangiinnartaleraat. Takulissavagut namminerisaminnik nunarsuarmioqataasut oqaasiinik atuilersimasut. Meerartagut dansk-isut oqalukkusukkunnaareersimapput tuluttut oqalukkusunnerulernikuupput, ila pissutsit piviusut takuneqatsiarlik oqartussaasut ila malinnaanerutsiarlik tusaanerutsiarlik nunap inui pillugit alloriarfissaqalernerat aqutissiuutsigu – nunap inui nunarsuarmioqataasut pilersitsitsisut oqaatsit sakkut atoruscitaat periarfissiuukkasuartigit ineriartorusunnerat piumassuseqarnerat qaminnagu qaammarsarlugu paasillugit alloriaqatigitigit.

Tuluttut oqaluartaaginnanngillat aammalu oqalloriinnanngillat ila oqallorivissorlutik oqallissinnaalersimallutik oqallittut tusaavagut isigaagut, tassa pissutsit piviusut, nunarsuarmioqataaanermut alloriarnerit sakkut ilai atorlugit naleqqussarfigigasuagassagut aqutissiugasuagassagut iliuuseqarfigigasuarniartigit, pisinnaanerat piumanerat kinguarsaqqinnatigu.

Tuluttut ilinniartinneqannginnerminnik naamik naammagittaalliorput, nammineq aallaavitik atorlugu ilikkartaartut atuilersimasullu atuarfimmilu naleqqussaaffigineqaratik qallunaat oqaasii salliutinneqarusaartut ingerlanniarunnaarlugit piviusut aallaavigalugit eqeerniarta pissutsit piviusut aallaavigalugit nunap inui nunarsuarmioqataasut aallaavigalugit periarfissat atorlualerniartigit alloriaqatiginiarigit. Tuluttut kursus-erneqarnissamut periarfissakilliornerminnik naamik naammagittaalliorjuorput naamik meerujupput. Ila meerartagut namminerisaminnik, periarfissat piusut atorlugit taamak nunat ungasittuneersut oqaasii oqaatsit ilikkarsinnaagaat isigaagut taamaamat uagut pisortatigoortumik oqaatsitta allamiunut maaniittunut sooruna aqutissiorlugillu atuutsinneqarnissaat sooruna piumasarinissaat qunugiinnaripput? Sooruna piumasarisinnaanngikkipput kikkunukua aallaaviginiaannaripput.

Qanoq aamma taamatut ingerlaannassaagut, utoqqatsissutissat nungupput, meerartatta takutippaat inuiaat sapinngitsorsuusugut, saperata isumaqaannarunnaarluta saperata iliuuseqalerniarta, alloriaqqinnissaq piffissanngorpoq.

Ila inuiaat kalaallinukua imaannangitsut. Vikingit nuna artugaanni, nunasiaatiginnittunit kinaassusiarneqarniaraluit ingerlallualeriartuinnartut aallaavigalugit kinaassuseqarluta nunarsuarmioqataanerput alloriarfigitigu saperasi iliuuseqaleritsi, saperata isumaqaannarunnaarluta ila saperata iliuuseqalerta sapinngitsorsuuvugut pisuussuarnillu ulikkaarput nunarsuarmi qeqertat annersaanni nunaqartugut.

Nammineq aallaavigaluta nunap inui aallaavigalugit ingerlatsinissatsinnut pimoorussinerput annertunerusariaqarpoq, Nunami maani nunap inui aallaaviunissaat nunarput tamaat ineriartortinnissaanut timitalersuinerusariaqarpugut ila sineriammi akilersugaat qitiusoq kisimi inersarneqarsinnaangilaq sineriammi ineriartorneq uningasoq unikaallatseqqinnagu ineriartornissaa pisariaqartilluinnarpaat aningaasalersueqataasut peqataatinneqarnissartik kissaatigaat ila sineriammi periarfissarpassuaqartumi sulisut amerlasuut qitiusumiit taakkununga aqutseqataaniat allaat takusimanngisaanni inuiaat inerisaaqataarusupput peqataatinneqarusupput Inuiaat kalaallit, kinaassusertik aallaavigalugu ilisimasaat nutaat, tulluarsarfissat naleqquttunut attassisinnaallutik perusupput nunartik inerisarlugu inui periarfissikkusuppaat, ilaqquttatik kinguaassatillu pillugit iliuuseqarusuttut pigaagut, periarfissinnaveersaarlugillusooq atugaat ajorsiantortut miserratisaanngitsoq isigaarput illoqarfissuarnut nuuttariaqarneranik pinngitsaalineqartutut piunnaarlugit sineriak periarfissaqaqisoq pisuujoqisoq nunatta nunallu inuisa iluaqutissaat pisuussutinik ulikkaartoq inerisalerniarlik.

Nunap inui maani nunami alianaatsumi ilaannikkullu peqqarniissinnaasumi kinguaariippassuit inuusimavugut inuujuassallutalu, tamannalu siammasissumik inuuneqarnitta aamma qulakkeersimasaa puigussanngilarput taamaammat tamarsuatta illoqarfissuarmiuisinnaannginnatta aammalu sumiiffiit sineriammi nunatta pisuussutiginnarnagit pisariaqartimmagit ilanngullugit ineriartortitsinermit peqataatiltariaqarnerat nunap inui ilanngullugit avaqqussinnaanngilluinnarpaarput maannamut peqataatinneqannginnerat politikikkut kukkunerulluinnarpoq ila taakku avatangiisaat pisuussutinik ulikkaarput periarfissarsiorneqarnissaallu aporfilersorneqarnerat uniffiusarpoq periarfissitsigit saperatik iliuuseqarusupput isumaqaannanngillat.

Nunap inuisa amerlasuut piffissami kingullermi inuuniarnerat artornarsiartuinnarpoq. Aaligooq maani inersuarmi oqartussat oqartut "aatsaat taamak ingerlalluartigisugut". Aatsaat taama aningaasarsiortigaagunngooq. Aatsaat taama ingerlalluartigigutta, aatsaat taama aningaasarsiortigigutta, taava nunap inui sooq taama ilungersortigaat

Nunatta napatitsisui pingaarnersaattut taaneqarsinnaasut, tamaviaarlutik nunatsinni ingerlataqartut akunnattumik isertitaqartut nunatsinni inuuniarnerat aatsaat taama ilungersunartigaaq inuuniapiloorput taakkulu atugaat aaqqissuusseqqinniarnermi isigineqanngillat

pilliuteqarneqarnerpaajullutik inissisimanagerat kaasarfiiniit aallertuernerit taakkunaniit piuarpoq ila sulisartut taakku illersugaanagerat annertunerusariaqarput – sulisartunut ersarilluinnartumik politik-eqalernissaq amigaataavoq piffissanngorpoq ilaqutariinnut sulisartukkormiunut ersarilluinnartumik politik-eqalernissaq ila nunap inui taakku napatitseqataasut pingaarnersaasa ilai isigineqanngippallaarneri qaangertariaqalerpoq pilliuteqartuernerat killeqarpoq alloriarnermut peqataanerunissaat aqutissiornissaat piffissanngorpoq, tamanna Naleqqaminngaanniit peqataaffigissavarput ilami ukiorpassuarni taakku meerai tamakkiisumik meeqqerivimmut akiliuteqartitaasarput taakku meerai meeqqat tapisiaanik pisannngillat ila ineqarnerannut taperneqartannngillat ila napatitseqataaniartut aallarfiguarneri naammaleqaaq sulisartunut ilaqutaanullu pitsaasumik politik-eqalernissaq tassa aaqqissuunnissaat Naleqqamiit peqataaffigalugulu nipilioqataaffigissavarput taakkuuppummi nunap inui – ila nunap inui aallaaviusariaqalerput.

Inuiaat kalaallit sianiitsuunngillat. Takusinnaavaammi inuiaqatigiit suliffeqarfiutaanni pinnguartoqartoq, imminnut allaffissualioraarput inuiaqatigiit akiligaanik ilai minusimik ingerlasaarput, pisortai allamiut bonusinnattaartut. Inuiaqatigiit suliffeqarfiutitsinni pinerlunnerit ingerlattaarneqarput allaat tupinnaraluartumik kinguneqartinneqaratik takunngitsuusaarneqaannaratik allaat iliuuseqarfigerusunneqanngitsut isigaagut. Inuiaqatitta akissarsiatik ullutsinnut naleqqussarlugit nikingitsut aaqissuunneqanngitsut takusinnaavaat, kisiannili suna tamaat akitsoriartuinnartoq malugiualepaat, tassa pissutsit piviusut taamaapput, allaammi maani oqartussa atukkatigut akitsuillattaajualersimasut kaasarfissionerat kusassarneqarsinnaanngitsumik ingerlanerusoq kialluunniit nunap maani ilungersoqataasup takusinnaassavaat.

Nunap inui inuuniapiloortitaapput pinngitsaalillugit utoqqalinissamut oorisiaannik ilanngartuunneqarput allaat akissarsiaat 10 % angullugu 2026-imiit ilanngaanneqartalissapput akileraarutaasa qaffasereeqisup qaavatigut taamatullu innaallagissamut akitsuineq oqartussaasut akueralugu eqquppaat suliaaraat isumagivaat suli qaffaqqissasut oqariartuutigaat, taamatullu orsussamut akitsuisaarnerit ingerlappaat aammalu qaavatigut inimit akiliutaasunut pilersaarusiunnguaratik qaffaasaarnerit ingerlappaat. Nioqqutissat akikinnerulernissaanik misissuinissarpasuarnik ingerlatassanik suliaqartaaraluarlutik aatsaat nioqqutissat taama akitsortaartigaat.

Ulluinnarni nunap inuisa inuunerannut allarpassuartigut kalluarpaat tamannalu maani inersuarmi issiatitaasut siuuttuusullu qinikkat pilersaarusionerlullutik aaqqissuussiniarnerigaluat iluatsinngitsup takussutissartaasa amerlaqisut ilagilluinnarpaat kusassarniaraluarpaat kusassarneqarsinnaanngitsoq ila pinnersarniaraluarlugu pinniilleriaannararaaq, kusassarneqarsinnaanngilluinnartumik.

Kalaallit inuiaqatigiit sianiittuunnginnamik nalujunnaarpaat ingerlatsinerlunneqartoq, tamannalu pinneequisoq kusassarniarneqarsinnaanngilluinnartoq.

Utoqqartagut sipaarniartaarfigineqartaarput atugaat pitsanngoriaratik ajorseriaateqarsimasut anngussisaartut tusaavagut. Utoqqartagut atukkamikkut ilungersunarluinnartumik inissisimasut sooruna oqaluttoqartoq aatsaat nunarput taama ingerlalluartigaaq. Ila ingerlalluaqigutta sooruna utoqqartagut qineqqusaarnermi neriorsorneqangaarnikut maannakkut ajorluinnartumik inissisimasut? Maani oqartussaasut utoqqalinersiassai ajunngimmata taava allat soqutaassanngillat utoqqaat nipangersaatissaanik aaqqiillattaarnerit annikitsut qimallugit naak tamakku qineqqusaarnermi neriorsuutaasut qallunaat nunaannituulli utoqqartagut atugaqalissasut ilaat ingasannerulaamik neriorsuipput ukiumi nutaami kikkut tamarmik pilluarnerulissasut. Neriorsuereerluni nipangersaasiiniarnerinnaq utoqqarnut naammannngilluinnarpoq, ila ataasiarlugit salloqittarneqarsinnaapput aappasaanik salloqittarneqaaqqissinnaanngillunnarput utoqqaat pimoorussamik aaqqissuussiffigisariaqarlunnarput sipaarniarfissaanngillat inuunertik tamaat nunatta ingerlanneranut siuariartorneranullu aningaasalersueqataasut ataqqinarnerusumik inuunerata sinnerat atugassaqarnissaat pimoorunnerusariaqarpagut nunatsinni sumiikkaluarpataluunniit tamanna oqaasiinnaanngitsumik timitalersorlugu anguniartariaqalerpoq ila iliuusissamik pilersaarut kusanaqisumi imalersorlugu allassimasaq inuussutigisinnaanngilaat timitalersuinissarli pisariaqartippaat.

Siuuttuusuniit eqqarnertorneqartuaraluarpoq siuuttunngorunik inissiat akikinnerulissasut akerlianik aatsaat taama akitsuutiniq annertutigisumik saqqummiisoqarnera amiilaarnaannanngilaq kalaallinut inuiaqatigiinnut artukkiisussamik Naalakkersuisut saqqummiinerat akuersaarneqarsinnaanngilluinnarpoq. Nunap inui artukkertussanngorlugit milliard-ilikkaanik siunnerfeqartoqarneranik isorliunerusut nunaqarfimmiullu qiviarneqaratik aningaasaliiffigineqannguaratik taakku inuerusarlugillusoq ingerlasoqarniaqqinnera kialluunniit takusinnaavaat taamaattorli oqartuartaqikkaluassappunaasiit nunaqarfinnut, illoqarfinnut mikinernut, isorliunerusunullu tapersersuisuunerarlutik uffalu iliuusaat taamaanngilluinnartut. Nunaqarfinnut illoqarfinnullu mikinernut iliuuseqarnaveersarneq aamma illoqarfissuarnut artukkiisaarnera nukillaarsaataanera qanortoq takuneqatsiarli ila tamatta tamavitta illoqarfissuarmiuisinnaanngilagut sineriammi inoqarfiit aamma pisariaqartippagut.

Pissutit atuuttut maanna oqariartuutigaat allaat qitiusumiit isumaqartoqarpoq nanoq bamse-
nnguusoq qimaatiinnagassaq inoqarfinnut qanillattorpat. Pissutsilli piviusut uaniipput, nanoq uumasuuvoq qaasuttoq ulorianaateqarlunnartoq inoqarfinnut inunnullu katerisimasarfiinut qanillattorpat piaartumik toqukkasuagassaq inuit illersortariaqarmata – ila iluemoorsinnaanngilaq paasisimasaqanngilluinnarnermilu pissutsinullu ilisimasaqannginnerulluinnarpoq nannut uloriananngitsutut isigalugit qimaatinnagassaaginnartutut isigissallugit.

Eqqartorneqalissaaq "lagkage-gooq" agguaanarnagu allisarniarlugu sulisariaqalersugut. Naak taanna lagakage anginerusoq, ila takusaqassanatalu. Ila lagkage eqqartorunnaarniartigu, inuiaat kalaallit ilissituulli persuarsortiginngillat piisaartiginatillu, ila kaasarfissionerqarneq qatsuppaat

qanoq iliuuseqartoqarnissaa kissaatigaat. Qulanngitsumik oqariartuutigisaarpaat nutaanik takorluuisinnaasumik inuiaqatigiit pisariaqartitsipput.

Taamaammat allatut misiliisa. Siunnersuutissaqarpugummi uagut Naleqqamiit.

Tupappallaarniaqinasi, allannguingaatsiartussaavormi. Piareerpisi, aana:

Kalaallit salliutilertigit. Nuna inui aallaaviulertigit.

Aap, tamaanna maanna iliuuserineqartartuniit allaanerugalarpoq. Ukorsii, taamaasiortaleruttali takussavarsi, inuiaat kalaallit sapinngitsut aalaavigileraanni sunaluunniit anguneqarsinnaalertarpoq. Taamaaseriarutta ukua aalluttariaqarpagut:

Nunap inui nunarsuarmioqataasut nunarsuarmut niuertut pilersitsigit – aalisarnikkut ilinniarfiit pilersiortortigit. Nunap inuinit nunap tunniussassai uumaatsut uumassuseqartullu iluanaarutaalerlutillu iluaqutaalerlik. Ila Inuiaat kalaallit aalaavigilertigit. Immitsinnut aalaavigilerta. Saperata iliuuseqalerta.

Aningaasaateqarluarpugunngooq. Aningaasatigit ingerlalluarpugunngooq. Kisianni kikkunnut? Maanna aningaasat pilersitat annissuinnavippagut. Naleqqami apeqquteqartarnitsinni paasivarput, pisorta qarfiit maannakuugallartumut minnerpaamik ukiumut 140 mio. kr. sillimmasiinermuinnaq annissortarpaat. Sillimmaserermut aningaasat atorneqanngitsut inerisartinneqartarput, naleerukkiartunnginniassammata. Taakualu aningaasat annissukkagut, qallunaat nunaanni allanilu taamaallaat inerisartinneqartarput. Maani pisortat pigisaasa sillimmasiineri København-imi, social inissiassat allaat akilersorpaat. Taakkua aningaasaatigit nunatsinni sumilluunniit inerisarneqarneq ajorput.

Taamaammat nammineq aningaasaateqarfitsinnik pilersitsisariaqaratta taassumunnga ukiaq manna siunnersuuteqarpugut. Taamaammat namminerpiaq sillimmasiisarfeqalertariaqaratta taassumunnga siunnersuuteqarpugut. Taamaammat taakkununnga inatsisitigit akisussaaffik nammineerluta oqartussaaffigilertariaqaratsigu taassumunnga siunnersuuteqarpugut. Taamaasiguttami inuiaqatitsinnut aningaasanik atukkiisinaanissaq, tapiinissaq, inerisaanissaq, allatigullu aningaasaliinissaq oqilisaavigineqassaaq, sooq ESU-mut tunngasumik siunnersuuteqartugut. Taamaammat inuiaat kalaallit sinnerlugit Naleqqap siunnersuutaasa tigulluarneqarnissaat neriuutigingarlugit eqqartornissai qilanaarivagut.

Aningaasatigit aaqqiisariaqalerpugut. Akissarsiaat ajorluinnarput. Ataasiakkaanngillat, sumi tamani takussaaleriartuinnartut aaqqittariaqarpagut. Akissarsiat inulerisunut, fabrikini sulisunut, eqqaavilerisunut allarpassuarnullu akissarsiat appasitsinneqaannarneri akuerineqarsinnaanngillat. Imaattussaangilarmi akissarsiat taamaattut kiap akuerisinaanerai nunani piitsuni sulerusuttussarsiusasugut, naamik. Akissarsianukua pitsanngorsartussaagigit nunap inuinit

pilerinartunngortillugit, nunap inuisa aningaasartuutaanut nalimmassarlugit, suliffik nuannersumik artukkiutaanngitsumik nerisassaqaarnikkut, najugaqaarnikut, ileqqaarinissamut, kinguaamullu aningaasat naammassinnaanissaat qulakkeertariaqarput.

Ila oqartussagummi allamiut pillugit iliuuseqaleraangamik, tassaasarpoq soorlulusooq tuavi tuavi aaqqipallatsigit, inuiaqatigiit akiliisiinnarlugit iliuuseqapallatta.

Inuiaalli kalaallinut tunngagaangat, iluaqutsiinialeraangatta, pilersaaruteqaarnissamut pilersaarutitik sanasaqattaqqaarluta, kinguarsaaneq, oqarnaveersaaneq, iliuuseqarnaveersaaneq. Asu, maani inersuarmit oqartussatut immitsinnut qiviartariaqalerpugut, inuiaat kalaallinut tunngasut piaarnerpaamik aaqqiivigisalerniartigit.

Aqumiunummi tunngasoq, qangali sorsuutigineqartoq, neriorsuut 2025 atuutilissasoq qulakkeerneqassaaq. Inuiaat kalaallit aqumiuniartut tunullunneqarunnaarlutik salliutinneqaannaratik aqumiusunnaanissaminnut pisinnaatitaaffeqartittariaqarpagut. Aaqqipallattariaqarpoq.

Immitsinnummi aallaavigaluta, nunarsuatta sinnersanut ammarsinnaalernissatsinnut nukittunerusussaagatta. Taanna nuna, nunarsuarmit nunanut allanut sanilliukkaanni nunavaraasoq Danmark, aqquituariinnaartariaqarparput. Nunat sanilugit aningaasatigit ineriartungaatsiarnikut niueqatigiinnarnagit siammassinnerusumik nunanut ineriartortunut aamma niueqateqalereertariaqarpugut, soorlu Indonesia, India, Kina, Sydkorea allarpassuillu. Immitsinnut killilereernata, kingulliunata siulliulluta periarfissat atorluartalertariaqarpagut.

Oqartariaqarpungali. Oqalugiaammi oqaatigineqartoq isumaatigit isumaqatigiiuminaattoqarpoq. Imatummi nipeqartussaangilaq inoqaterput aalajangersimaqqissaartumut ilinniagaqaqqissaanngikkuni tassa inuttut naleqannginnerussasoq. Taamaanngilluaasarpoq. Nunatsinni aningaasatigit pilersitsinerpaasortagut aalisartut allallu taamatut inissinniarneqartut akuerinngilluaasarlugu, killormuanik Naleqqamiit kaammattorusuppagut tapersersorlugillu. Soorlu piniartuq, savaatilik, aalisartuq allarpassuillu, meerartaarnerminni angerlarsimalluni meeqqani inoorlaaq angajoqqaanngorlaatat paariniaruniuk, isumagalugu, sutigit tamatigit tapersersuinnarnagu nersugassarivarput. Ingammik pisortaqarfiit meeqqeriveqaarnissamik isumannaatsumik aaqqiiveqarsinnaanngitsillugit.

Taamaamat Naleqqami ernereernermit sulingiffeqarnerup naligiissilersillugu allanngortinniarnanut siunnersuuteqarpugut. Imaanngilaq taamaallaat ilinniagaqarsimallutit pisortaqarfinni sulisuuguit inuiaqatigiit aningaasatigit tapersersussagaatsit, naamik. Tamarmik nalingiimmik pineqassapput, aalisartup, piniartup, savaatillip nulia, aamma angajoqqaat kisimiittut assigiinngisinnegassanngillat. Immikkoortitsinersuaq unitsinniarlugu siunnersuuterput akuerineqaarnissaa naatsorsuutigaarput. Qanormi aamma pissutsit taamaattut akueriinnassavagut.

Takornartat takornarialerisut sooruna kisimik aallaavigalugit ingerlasugut, sooruna nunap inui salliutinneqarunnaarsimasut. Avannaani arlaatigut periarfissat ajalusooraangata tusaaneqaratik ikiorneqartanngillat, taamatullu kujataani tunumilu sikorsuit silaannaallu allanngoriartornerani aalisartut ikiorserneqarnissaminnik qinnuteqaraluarmata qiviarneqanngillat qinnuteqaataat ikiorseqqunerat tusaaneqanngilaq susoqartoruna sooruna nunap inui tusaaneqanngitsut.

Eqqakkanik ikuaallaanermi inuit pujumik tipeqisumik pujoorfigitikkunnaarlugit aaqqiisimaneq malitsitsilerneq atuutinneqalersoq pujoq uuliarnarlunnartoq tipeqisorlu illoqarfinnut nunaqarfinnullu pujoortikkunnaarnerat namminermini pitsaasuvoq, kisiannili taamatut oqareerluta eqqaaveqarnikkut sulisut atugaat inatsisit malillugit ingerlanneqanngilluinnarput – inatsisinik unioqqutitsilluni ingerlatsineq nakkutigineqanngilaq – suliffigissaanerit ingerlanneqanngillat nakkutigineqaratillu. Eqqaaveqarnikkut ingerlatsineq tamaat ataatsimut aaqqitassaavoq ESANI A/S kisimi aaqqitassarinnigilaat aammalu kommunit aaqqiisussatut kisimik pisuutittarunnaarlugit qitiusumiit Naalakkersuisut akisussaaffik tigullugu aaqqiisariaqarluinnalerpoq. Tupinnaqaaq ajornartorsiut taama annertutigisoq kusassaaniaannarluni oqalugiaammi aaqqiiffigineqarniarluni iliuuseqarfiginiarneqaranilu minnerpaanguamilluunniit oqaasertalerneqanngilluinnarata takutippaa ilumut pissutsinut piviusunut Naalakkersuisut soqutigisaarulluinnarsimanerat nunap inuisa atugaannut aali angalaqattaaginnavillutik pisut, takornariaannartarsimasunukuaa nunap inuisa piviusut qaqiligaat sooruna aaqqinneqartanngitsut tassa pissutsit piviusut ilungersunarluinnartut sooruna pisuuteqattaalluni aaqqinneqarnaveersaaginnarneqartut tulleriaarlugit piaartumik aaqqissuussiffigisariaqarluinnartut neriuppugut tusaanngitsuusaarneqaratik aaqqiiffigineqarnissaanik Naalakkersuisut suliaqarasuassasut oqartussat allat suleqatigalugit taamaaliornaveersaaneq innuttaasunik sumiginnagaaneruallaqaaq soqutigittaannerlu annertuallaarujussuaqaaq.

Sanaartorneq sineriammi pisussaagaluartoq naak sooruna alloriarneq peqqinngitsoortoq sooruna naleqqamiit ilungersuutiginiukuusaannagut ingerlaqqittut? Naak ilaqutariinnut inissiat naak utoqqarnut inissiat naleqquttut naak taamatullu sanaqateqarluni nammineq illuliassat junip aallaqqaataani periarfissaalersut sooruna Ineqarnermut Naalakkersuisup paarmaarutinngilluinnarlugit nunap inui illutaarusullutik qinnuteqarnissaminnut utaqqisut sooruna taama soqutiginnigitsigigai uggornarpoq inatsisartut aaliangigaat paarmaarunneqaratik Naalakkersuisuniit kinguarsarneqaaqqiinnarmata.

Isorliunerusuni illoqarfinni minnerni nunaqarfinnilu ineriartornermut peqataatinneqarnissartik pisariaqartippaat inuerusaaneqarnertik qatsuppaat ila iludoorsinnaanngilaq inuerusaaneq ingerlaannaassasoq tamanna allanngortilluinnaqqissaartariaqalerpoq

Kalaallit nunaanni kræftimik nappaateqalersartut pitsaanerusumik sukkanerusumillu katsorsarneqartarnerata ingerlanneqalersarnerat anguniagariinnarnagu aqqutissiuuttariaqarluinnarpoq taamatullu ilaqaataasunik ingiaqateqarsinnaaneq periarfissatut

ilaalertariaqarpoq. Ukiut tamaasa katersuinerit aningaasarpassuarnik isertitsiffiusartut kisimik isumalluutigiuinnaarlugit qanoq iliornikkut pitsaannerusumik nappaassuarmik eqqugaasunut tapersersuisinnaasarnissarput aqqissuuttariaqarluinnaleripput Naleqqamiit isumaqarfigaarput.

Peqqinnissaqarfipput napparsimavoq aaqqiiffigisariaqarluinnarpoq
Ilulissani peqqinnissaqarfik piaarnerpaamik ullutsinnut naleqquttumik allileriffigalugu aaqqiiffigisariaqarpoq ilami ilumoorsinnaangilaq Nuummi utaqqisorpassuanngorlugit inorsartuarnernanut inuit nakorsiarnaveersaartinneqarnerat qimanneqarniassaaq taamatullu MR scanner, CT-scanner allallu piaarnerpaamik kinguarsaqqinnagu pilersittariaqarpoq. Ukiorpassuarni peqqinnissaqarfimmi qinnguartaat napparsimasullu allattorsimaffiat oqaloqatigiinngillat atortut nalimmassarneqarsimangimmata. Kinguneraalu napparsimasunik sullissineq kigaalliserujussuarlugu ingerlaneq. Sulisunut atugassarititaasut ajorsitillugit, sulineq kigaappallaarnera peqquataalluni.

Ullutsinni nunarsuatsinni qarasaasiat ineriartupiloortut nunatsinni pikkorlunneq aallaavigalugu atortut imminut oqaloqatigiissinnaannatik ukiorpassuarni inissisimapput. Isumatusaarnerusumik nunatsinnilu pissutsit aallaavigalugit aqqinneqartariaqarput. Napparsimasut allattorsimaffiat nutarsartussaavoq, minnerpaamik kalaallisut oqaatsit aallaavigalugit inissittariaqarpoq aammalu tuluttut oqaatsit aamma atorsinnaangorlugit aqqittariaqarpoq.

Nunap inui ilungersunarluinnartumik inissianik aserfallalluinnarsimasuni ineqartinneqarput akisunaarlugu akilersortinneqartunik oqunnik ilai ulikkaartut akuerineqarsinnaangilluinnarpoq taamatullu nalunngilluinnarparput Maniitsumi efterskole oqoqarluni utaqqeqqissinnaannai aningaasaliiffigigasuartariaqarluinnartoq piaarnerpaamik nutarsarneqarniassamat. Ila ilumoorsinnaangilaq sulisut atuartullu taamatut atugassaqartittuarnissaat aqqittariaqarpoq.

Miserratisaanngilaq. Suna tamaat akitsoriartorpoq. Najugaqarniarneq, nerisassat, assartorneq, pisiassat, patronit, suulluunniit akitsoriartuinnarput. Ila aatsaat taamak ingerlalluartiginnigilugut, sooruna taamatut oqartoqarniaannavittoq maani. Kikkunnut ila. Nunap inuinit iluaqutaasussamik ulluinnarni atugaanut pitsanngorsaataasussamik siuarsaasariaqarpugut ineriartortitsillutalu, taamaamat ataatsimut kivitseqatigiinnissarput aatsaat taama pingaaruteqartigaaq inuiaat kalaallit tamavitta minitaqarata oqaaseq Saperasi isumaqaleritsi aallaavia qimallugu isumaqaannarunnaarluta saperata iliuuseqalertamik taarsertigu Kalaaleqatit nunap inui saperata iliuuseqalereerta ataatsimoorluta, oqaasiinnaangitsumik allanngueqatigiitta

Oqaluttarfik una nunap inui qanoq isumaqaannaratik qanoq iliuuseqalernissaanut aqqutissiorfiulluni oqaluttarfiit pingaarnersaattut kinaassusitta pingaartut ilaat atorlugit ingerlanneqartalernissaa Naleqqamiit kissaatigalugu qaqileriffigisarparput, Naleqqamiit isumarput oqaasiinnaangitsumik pimoorupparput. Aalajangiusimasarput tassaavoq kalaallit oqaasii salliunnaratik aamma ingerlatsinikkut taakkuusariaqartut atugassaasut aamma maani Inatsisartut oqaluttarfianiit.

Qaa ila Naalagaaffinngorniarta. Kikkunukua utaqqiinnarigut, qallunaat? Qanoq aamma. Sunaana maani inersuarmi taava qulassutiginnaripput? Inuiaat kalaallit tatigilissannginnerpagut? Inuiaat illersorneqarlutillu nukittunerpaat aallaavigilissannginnerpagut? Inuiaqatigummi piunapput. Alloriarusupput. Aallaavigneqarusupput. Sapinngillat.

Kisianni immitsinnut aperisariaqarpugut, sooruna kalaallinut pissutsit ajorsiertortutut misigitiinnavissorigut? Oqareernittut inuiaqatigut tassani pisuutinneqarsinnaanngillat. Maani ila immitsinnut qiviartariaqalerpugut, ingammik issiavinnik kissalaartuniittut.

Sooruna arlaannik iliuuseqalertilluni kalaallit akigalugit iliuuseqartuartugut. Oqaraanni isaasalerlugu "sapiilluta iliuuseqarpugut" tassaasuaannartoq kalaallit artukkerlugit iliuuseqarneq.

Oqalissapput "Sapiilluni mittarfissualiorneq" takornarialli allamiut aallaavigalugit kalaallit akilersuisussanngorlutik, sinerissamili mittarfiit puigorlugit, heliport aserfallalertut nutarsarnagit, nunaqarfeqartoq sumilluunniit miffissanik helistop-inilluunniit peqartitsinata. Tassani aatsaat sapiissuseqavissorluta sumiiffimmi kalaaleqatigut attaveqaatersuutinik iliuuseqarfiginerusariaqarpagut.

Oqalissapput "Sapiilluni inissianik sanasoqassaaq" allamiut akissarsiaqissaartut inissiassaasagooq akii inuiaqatigiittut tamatta akilersussagigut. Kisiannili pisortaqarfiit inissiaataanni najugaqartut, ukiorpassuit naammaginangitsumik pineqartuarnikuusut, oquttunik allatigulluajuissortunik najugaqarteriarlugit, akitsuuserfigalugit namminneq akilersuileqquagut.

Sapiilluta eqqortuusoq taasariaqalerparput. Maani inersuarmi akisussaaffipput, tassa Nunatta nammineq Naalagaaffinngornissaanut isumaqatigiissutissap suliarisimanissaa piffissalertariaqarpagut. Qineqqusaarutaaniarnera tamaangga killitsinniartigu.

Namminersornerulernissamut Namminersornermullu inatsisissat suliarineqarneri ukiut 10 ataallugit suliaaraat. Qaa ila qularunnaarluta piffissalertariaqarpagut. Pisussaaffeqarpugut. Maani inersuarmi anguniakkatut taasagarput qineqqusaarutigiuagarput piviusunngortittariaqarpagut. Taamaammat kinguaassagut suaasagullu eqqarsaatigalugit angunissaanut piffissaliisariaqarpugut.

Erfalatorput amusariaqarpagut nunarsuarmioqatitsinnullu nalunaarluta nunatta inui nunartik tamakkiisumik uterteqqissimagaat, nunartik oqartussaavigilersimagaat, Naalagaaffik kalaallit nunarput.